

දේශීය තෙතළ වර්ගවල අභිවාරාත්මක සංස්කරණ විධි සහ ආධි - වෛද්‍යක වනවහාරයන් පිළිබඳ සාහිත්‍යයික පර්යේෂණයක්

ප්‍රචේෂණය

මුළු ලාංඡලය දේශීය වෛද්‍යක ක්‍රමය තුළදක් උත්තර හාර්තිය ආයුර්වේදය මතා සම්පූදායෙන් බැඳී ආ වුල සම්පූදායක ම නොව මේ රටේ පාර්මිපරික අනන්තාව කැවී කොට ගත් සුව්‍යීශේෂ ගාස්තු ප්‍රජාලියක බව පිළිගැනීමට සාක්ෂි එමතිය. විශේෂයෙන්ම, පාර්මිපරික දැනුම් පද්ධතින් තුළ සත්ධානගත වී ඇති දේශීය මුලාකාරීන්ගේ අනෙක්නන අන්තර් සම්බන්ධාව මත ගොඩනගෙන විද්‍යා - කළු - ධර්ම - ගාස්තු සම්පූදාය අතිශයින් විශිෂ්ටය. වෛද්‍ය තුමය, පෝතාරිය, යැනුකරම, කාමිකරමය, ආර්ථික තුමය, පරිසරවේදය, සෞන්දර්යය, සංගිතය, නර්තනය ආදි කොට ඇති සියලු සමාජ ක්‍රියාකාරකම් එකිනෙක අවශ්‍යාත්මක මෙය පැවතින බව පෙනේ. මේ සියලු දැනුම් සම්භාරයන් තුළ විමුක්තිම සහිත අන්වේෂණයෙන් යොදුන පර්යේෂකින් හට ඉතා සිත් ගත්තා සුඩ මෙන් අතිශය විදුගත් මුලාශ්‍රයන් මතු කර ගැනීම උග්‍රහ තොවී. ඔහු ප්‍රාග්ධනය ගැනීම ඇති විකින්සිය ශක්තිය සම්බන්ධයෙන් අපේ පැයෙනියන් දැන සියලු භුද්‍ය ද්‍රව්‍යමය සංක්‍රිත මත පාදක වූ හෝතික ගත් ලක්ෂණ සම්බුද්‍යක මෙය පමණක තොවී. ජ්‍යායේ අධිභාරික බලුයක් ප්‍රවාහයන්ගේ තැයිරීම ඉතා සියුම් මෙය නිර්ණ්‍යාත්මක කොට අධ්‍යාපනය කිරීමෙන් ලත් අවබෝධය වඩාත් ප්‍රබලව කැපී පෙනෙන විෂයාත්මක දේශීය තෙතළ සංස්කරණ විධිය. එබැඳු තෙතළ සංස්කරණයන් පිළිබඳ කරනු ලැබූ සාහිත්‍යයික පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵල මෙම පත්‍රිකාව තුළ සාකච්ඡා කෙරේ.

අරමුණු

1. දේශීය තෙතළ සංස්කරණයන් පිළිබඳ මුළුක සාහිත්‍යයික ගෛවේෂණයක් සිදු කොට ජ්‍යායේ අභිවාරාත්මක ගෙනිම ලක්ෂණ අධ්‍යාපනය කිරීම
2. එබඳ අභිවාරාත්මක සංස්කරණ විධි සහිත තෙතළ වර්ග වල ආධි - වෛද්‍යක වනවහාරයන් ගළනා ගැනීම සහ ජ්‍යා විධිමත මෙය වර්ග කිරීම
3. ආධි - වෛද්‍යක වනවහාරයන් සහිත දේශීය තෙතළ සංස්කරණයන් සඳහා භාවිත කරනු ලබන ඔහු ප්‍රාග්ධනය අමුද්‍රව්‍යවල ද්‍රව්‍යාත්මක අනන්තාව විමර්ශනය කිරීම

ක්‍රමවේදය

1. මුද්‍රිත ප්‍රකාශනවල සඳහන් ආධි - වෛද්‍යක වනවහාරයන් සහිත දේශීය තෙතළ සංස්කරණ ලේඛනයක් සකස් කිරීම.
2. එබඳ තෙතළ සංස්කරණ විධි වල දී විවිධ අවස්ථාවන්හි අනුගමනය කරන අභිවාරාත්මක ක්‍රියාවලය නිර්වචනය කිරීම
3. එබඳ තෙතළ සංස්කරණයන්ගේ යැදුහාන් ආධි-වෛද්‍යක වනවහාරයන් පිළිබඳ ලේඛනයක් සකස් කිරීම
4. ජ්‍යාට අදාළ ඔහු ප්‍රාග්ධනය ගැන සහ ගාකමය කොටස සම්බන්ධයෙන් ලේඛනයක් සකස් කිරීම
5. මෙම තෙතළ සංස්කරණය සඳහා යොදුනු ලබන සන්වල සහ පාර්ථිව ද්‍රව්‍යවල ලේඛන සැකසීම
6. මෙම තෙතළ සංස්කරණයට අදාළ අරිමරික දැන්ත එක්ස්ප්‍රේස් කිරීම.
7. මෙම තෙතළ වර්ග භාවිතයේදී අනුගමනය කළ යුතු විශේෂ උපවාර විධි සම්බන්ධයෙන් තොරතුරා රස්ස කිරීම
8. මෙම ඉහත කරුණු සියලුම විමර්ශනය කොට මුළාශ්‍ර සහිතව සාක්ෂා-පාදක ගාස්තු විශ්වේෂණයක් කිරීම.

මෙතෙල නාමලේඛනය

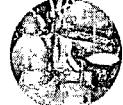
සම්බුද්ධාය කළ මෙතෙල නාම පෙළබනයට තෙල් වර්ග 41 ක අනුළත් විය. එවා මෙයෙකු විදුරග මෙතෙලය, දේවරාජ අංගම් මෙතෙලය, සක්ෂ ද්‍රව්‍යම් මෙතෙලය, මහා හොණරාජ මෙතෙලය, හොණරාජ මෙතෙලය, ප්‍රාණාජ්‍යම් මෙතෙලය, දිවන්‍යාජනාදී මෙතෙලය, විකාර මෙතෙලය, නාර්තනත්ද විෂ්වාරාජ මෙතෙලය, විනරාජ මෙතෙලය, බුද්ධබාජ මෙතෙලය, ඉරුදුපින මෙතෙලය, ශ්‍රීයකාන්ති මෙතෙලය, ශ්‍රී විභූති විර්ප්පාන මෙතෙලය, වින්තාමානිකන මෙතෙලය, අංගම්රාජ මෙතෙලය, දේශීය නාරායන මෙතෙලය, සක්ෂභාතා මෙතෙලය, මහා සක්ෂභාතා මෙතෙලය, විදුරදු මෙතෙලය, ග්‍රහයාප මෙතෙලය, සන්නිඛමාර මෙතෙලය, විනරාජ මෙතෙලය, ගොපලු මෙතෙලය, විර්මානිකන මෙතෙලය, මහා සරස්වති මෙතෙලය, බුණුම සරස්වති මෙතෙලය, සරස්වති මෙතෙලය, වත්ද සරස්වති මෙතෙලය, මහා සරස්වති මෙතෙලය, බාර්තා මෙතෙලය, රාජ තර්ංගනී මෙතෙලය, දිවනරාජ මෙතෙලය, අජ්න සරස්වති මෙතෙලය, අසුරනත්ද මෙතෙලය, විදුරමාන මෙතෙලය, මහා ජීවකානත්ද මෙතෙලය, කේෂලසන්ති මෙතෙලය, දේශීඛමාර මෙතෙලය, සිද්ධාර්ථ මෙතෙලය, වත්දකාන්ති මෙතෙලය. මෙවායේ නාමකරණය දෙස විවිධ මෙතෙල එවා සාමාන්‍යයෙන් ගුෂ්ත ශාස්ත්‍රීය ගති ලක්ෂණ ප්‍රකට කරන බව පෙනෙන්.

සංය්කරණ ක්‍රියාවලිය

මෙම තෙල්වලට අදාළව සංය්කරණ ක්‍රියාවලියේ විවිධ අවස්ථා 17 ක හඳුනා ගන්නා ලදී. එවා නම් පිළිවෙළත් ඔහුගේ අමුදුවන එකතු කිරීම, ඔහුගේ අමුදුවන අඹරා ගැනීම, පාදක තෙල් වර්ග සපයා ගැනීම, ඔහුගේ අමුදුවන මෙලට මිශු කිරීම, විශ්‍යම ඔහුගේ ද්‍රව්‍ය ප්‍රක්ෂේප කිරීම, තෙල උරාරු කිරීම, තෙල ඩිඩින ස්ථානය ආරක්ෂා කිරීම, තෙල මිප තැබීම, තෙලට ගින්දර දුමීම, කළුකය යොදීම, තෙල පදම් ගැනීම, තෙල බීම, තෙල සිඩිල් වීමට හැරීම, තෙල පෝරා ගැනීම, තෙල පේ කිරීම, තෙල අසුරා තැබීම, තෙලට කිලින කළ ප්‍රාග්ධන බැඳීම යන පියවරයෙන් වේ-

ශාකමය ඔහුගේ

මෙතෙල සංය්කරණයේදී යොදා ගන්නා මූලික ගාකමය ඔහුගේ වර්ග 200 කට අධික සංඛ්‍යාවක් හඳුනා ගන්න ලද අනර රට කළුකය සඳහා යොදුනු බෙන සරක්කු ද්‍රව්‍ය අනුළත් තොකරන ලදී. බුලත්, බක්ම, බැවිල, බෝද්භ, එිල, පනම්පෙත්, නික, නියද, මීම. පැකුරු, තුළ, පුස්, පැහුල, තස්නාරන්, නාරං, තාගදරණ, නා, තුන්බේ අත්තන, තුනයේස්, රත්තකීල්, තිඩිර්, රත්තිවුල්, රත්මල්, මුණුවරණ, ගම්මිරස්, ගංඩුරුය, ගඩුඩු, මි, අත්නාසි, එරඛුද, අත්තන, ඉත්ත, අරත්ත, එකිරු, ඉරුමුසු, අඹ, කුකුරු, කුඩාම්පිරස, කුරුදු, ඉගුරු, කුකුරුමාන, කුරුපමෙනිය, මිල්ල, කිකිරිදිය, කළුයේස්, කරපිම්, කරලුස්බේ, කරදු, මිදි, කයිල, කංසා, කහදෙමට, කහ, කඟ වෙළුලන්ගිරිය, සුදු වෙළුලන්ගිරිය, කටුකරතු, කැප්පෙටියා, කහවා අල, කාමරංග, අනෙන්දු, ඉය, අවරිය, අංකෙන්දු, එළංචු, එල, එල්ල, බොවිටියා, තෙහළම්, වෙළු, ගොටුවා, ගොටුවා, ගොඩානෙල්, බෙඩුර, දෙගි, දෙළඩීම්, වෙනිවැල්, දිගුයේස්, දං, දැඹක, සන්නිනායම්, යකිනාරන්, යකිවනයේස්, යක්බේරිය, එල වරා, වම්මුත්, වටයේස්, වදකහ, වංඡපෙල, මුනමල්, මුරුවා, මුරුගා, මුදුරෙනාලා, මහතිඹ, මැල්ල, මානුග, මාරා, මාභඩිරු, මිරිස්ස ප්‍ර, හරංකහ, හානාවාරිය, සබරල, සිනුක්, සපු, සිවිය, සිද්ලම්, සැවන්දරා, සක්සද, සාරණ, තුඩී, මින්දද, දුදුකිරිය, තිඩිකුම්බා, එලපිටවක්කා, අන්කරණිවා, රසකිදු, ගොඩාපර, සමදරා, ඉගිනි, කඟහබරල, අටිවික්කා, ගොඩිකිරුල්, හින උඩිහේනා, සවිකෙන්දු, පුපුල, තුඩී කරවිල, කෙටල, තික්, වැළුරුකේඅත්තන, මුහිමහනා, පතුක්, කිරුඛදු, සතුරයේම්ටැටිවිය, දුවසනතු, වාතාමයිකියා, බිමිපොල්, ගිරන්ල්ල, කඟනාලා, ගුරුල්ල, රයුදාත්තන, මොනරකුම්බිවිය, මකුප්පෙන්න, ලේවයෙන්න, තෙහළම්, වැළුවයෙන්න, මැමින්, උදුපියාල්, ඉද්ද, කිරුඛගුණ, සුදු බැවිල, වැටකෙයිය, මුකුණුවයෙන්න, අටිවිය, ව්‍යුත්තුකාන්තිය, සුරුයුන්ති, කොවක්කා, වැළු කහඹිලියා, මකුල්, කපුවලුම්, රත්තිවිත්, සුදු තිවිත්, බලුනානා, පෙනන්, මුවකිරිය, දුනුතෙක, කොත්, ගලුකර, කැබෙල්ල, කොට්ඨූඩා, බවදෙළාඩා, තරණ, රත්

කොගොඹ, යක් එරඛල, ගෝනල, මෙළු, තුවිවයියා, දිවිකදුර, කිතිගිරිය, දිවිපහුර, වැල් පෙනෙල, වෙරඹ, ඉදි, කිතුල, යකාබැඳිවල්, මස්බද්ද, රණවරා, අන්දර, විසුදුවය, රක්, ප්‍රමිල, අනු, කොබෝලල, සාමදාන, සුජනයි, මානයි, කුඩා නාම්බා, මහා නාම්බා, කුඩා හැඩියා, මහා හැඩියා, වනරාජා, සඳරාජ

භාවිතා කරන විලාසයන්

සංමානන තෙලු වර්ග හාවිතා කරන අංකාර වලට වඩා විවිධ විලුයෙන් රැසක මෙම තෙලු වල දැක්නට ලබා මිශේෂයකි. එබදු විලුයෙන් 24 ක් පමණ හැඳුනා ගැනීමට හැකිවිය. ජ්‍යා නම් බීම, අග ගැල්වීම, ගිසට දැමීම, නලය තික ලැමු, කඩාට තෙලීම, වස්ති කිරීම, අංපනම් ලැම, තස්නය, අත් තඩ ගැනීම, අල්ලේ රැම, පහත තැබාම, දෙවුර ගැල්වීම, කන්වල ගැම, දුළුවර ගැම, දකුණු බැමේ ගැම, කටිමෝ ගැම, දුම් ඇල්ලීම, පත්දම් පත්තු කිරීම, බුලතෙහි ගා කැම, බත් සමග වැයැදීම, ආයුධවල ගැම, කොයිවල ගැම, වෛවැලට අඩස්සි කර දකුණාන ගෙන ගැම, මූහුණට දුම් ඇල්ලීම යනුයි. මහා සරස්වති තෙලුය වැනි තෙලු හාවිතා කිරීමේදී දිව ගැමට අය් කෙන්ද්‍ර යොදා ගත යුතු බව තියෙමෙයකි.

ආධි - ගෙවදුනක වනවහාරයන්

සාමාන්‍ය ඔහුගේ හෙළු වර්ග භාවිත කරන වෛද්‍යමය තත්ත්වයන් හැරුණු කොට මෙම හෙළු වර්ග වලට ආවේෂීක වූ වනවහාරයන් රෝගි තිබේ. එවා සාමාන්‍ය වෛද්‍යමය අවස්ථා ඉක්මවන හෙයින් එවා ආධි - වෛද්‍ය වනවහාරයන් ලෙස නම් කිරීම යෝජන බව දිනම්. මෙහිදී විශේෂයෙන්ම, අතිමානුම්ය බලාවිග වලින සිදුවන විපත් මෙනම වෙනත් බාහිර තේරුන් නිසා අත්තිවය හැකි අනිෂ්ට විපාක වලක්වා ගැනීම බහුලව අරෝක්ෂා කෙරේ.¹ මෙම වනවහාරයන් තුළ පාරිභාෂ්‍ය තුළ සතුරත් විසින් කරනු ලබන තොළයකුන් අභිවාරාත්මක විපත් පිළිබඳ අවබෝධයක් බව ගත හැකිය: සමහර තේල් වර්ග නිවයේ තබා ගැනීම, පහත දුල්වීම, අනේ තබා ගැනීම ආදියෙන් පමණක් ප්‍රතිඵල ලැබේමේ සමත් බව කියුවේ:² විශේෂයෙන්ම, යකුන් පළවා භාරිමේ ලා උපයෝගී වන බලයක් මෙම තේල් වර්ගවල අන්තර්ගත යැයි විශ්වාස කෙරේ:³ එංඩු යක්ෂාවේශයන් මෙල්ල කිරීමේ කුම ද එවායේ අන්තර්ගතය: සමහර කොට්ඨාස තේල් දේශ්වාල වල බලය හින කිරීමටද මෙම තේල් යොදාන බවට ද ප්‍රකටය: හුම් ප්‍රශ්න අරඛය ඉස්මතු වන ගම් හඩ සඳහා ද සමහර තේල් වර්ග නිරදේශීයය:⁴ තවත් අවස්ථාවෙක සතුරත් මෙල්ල කළ හැකි අන්දමේ අභිවාරාත් ද සඳහන්ය: බාරණා ඇක්තිය ලැබේමට මෙබඳ තේල් වර්ග භාවිතා කරයි.⁵ යම් යම් අනවිත කොඩිවිත ආදිය කාධික රෝග බවට පත්වන ආකාරය සම්බන්ධයෙන් යම් ඉහුයක් සමහර තැගෙක පෙනේ." එසේම, නඩු හඩ, ටාද විවාද, තරු, යුද්ධ පාය යැනීමට ද මෙබඳ තේල් උපයෝගී කරගත බව ද සඳහන්ය: "විශේෂයෙන්ම, සමහර තේල් වර්ග සුදුවෙන දින්මට ද යොදා ගත් බව පෙනේ."⁶ එසේම නිධන වස්තු බව ගැනීම වැනි කටයුතු සඳහාද මෙබඳ බලගතු තේල්වර්ග භාවිතා කර තිබේ." සාමාන්‍යයෙන් ගෙ දොර දොර දියුණුවටද මෙම තේල් වල පිහිට පැහැ බව පහැදිලිය." ස්ත්‍රීන් වැඩ කිරීම සඳහා මෙබඳ තේල් වනවහාර කරන බව පෙනේ."⁷ වන සතුන්ගෙන සිදුවන උච්චරු වැළකුමට ද මෙම තේල් යොදේ." අංගම් 4448 ක, කොඩිවිත 4472 ක, කොළ යැනින් 7446 ක සත්ති 28 ක, දේව සමය 9,60,000 ක ඇති බව සඳහන්ය.

ප්‍රධාන වශයෙන්ම තෙවළ ප්‍රයෝග කරන ආධිමවලදී අවස්ථා ලෙස ගඟනාගත හැකි රෝගාබාධ බොහෝ සෞදින්ම භූත දේශ සමග බඳී තිබේ. උනා ගිනියම්, යක්ෂ මායම්, යක්ෂ දේශ, භූත දේශ, පේත දේශ, යක්ෂ විකාර, ගෙවල දේශ, පිළුම්, අංග, සුතියම්, වැළැ පැන්තුම්, ඉරි පැන්තුම්, අනවින දේශ, කඩව වැඳුණ වින ඕල්මාද, දේශ සමය, වදුරු ලෙඩි, ස්වපන ගය, ආමියා, අඹුමා, වන සත්ව උච්චරු, රාජ උදාහය, අකල මරණ, විපරින සත්ත්ව, යන්තු මත්තු පැන්තුම්, රුප කිටු ගසුම්, දෙවාල ප්‍රතා, ව්‍යුක සුතියම්, දුකු මරණ, නාකුත් තිං මර, තිල අනුම් මර, ගම් තබ, බුම්පාල, ගම්පාල, කටු ගිර, කනුරු කාලම්, මල් සාර, පොරෝ අංග, ගුහ දේශ, ඔනා බන්ධන, තුවකු හිර බන්ධන, හිර වැඳුණම්,

• බුලත් මගුරුම්, අග්‍රිනි සැර, කැපුම් කෙටුම්, නාග පුදුන්, වෙඩි සැර, කේල, නුවනා ලැබීමට, සබන් දිනීමට, සත්‍රු වශයෙන්, දිගුණුවට, සිරියාව අතිවිමට, නිධන ගතීමට, බෙගෙන් තීවමට, සතුරුන් මිනුරු විමට, යුදු දිනීමට, රාජ වශී, සරව වශී, අංගම් පොර වලින දිනීමට, ඉරු දූපනයට ආදී වශයෙන් විවිධ අවස්ථාවන්ට මෙම තෙල් උපයෝගී කර ගනු බෙකි

තෙල සංස්කරණ ස්ථානයේ අනුගමනය කරන උපවාර විධි

තෙල සිදිමේදී එහි බලය වැඩි කර ගතීම සඳහා අනුගමනය කරන විශේෂ උපවාර කුම විශාල සංඛ්‍යාවකි. මේවායේ ප්‍රධාන අරමුණ වී ඇත්තේ එම ත්‍රියාවලුය වඩාත විධීමන් ව කුමානුකුල ලෙස හෝතු යුත්තියට අනුගතව සිදු කිරීමයි. ඔහුගේ ගැක්තිය නිසි ලෙස තෙලව ප්‍රයෝග කිරීමන්, එම ස්ථානය ප්‍රචිතුව සහ එහි කාර්යයට ගැලපෙන පරිදි පවත්වා ගතීමන් රට සම්බන්ධ වන අය තුළ එම කාර්යය සම්බන්ධයෙන් කිහිපිමක් ඇති කිරීමන් මෙහිදී සිදුවේ.“ තෙල මිප තැබීමෙන් පසුව එහි ආරක්ෂා සඳහා කන්නා ප්‍රය අදීම හෝ පිරින් තුළ අදීම කරනු ලැබේ.” තෙලක් සිදිමේදී පිරිසිදු බව ඉතා වැදගත්ය.“ වටතිර අදීම, උඩු වියන් බැඳීම, මල් වියන් බැඳීම (මලමෙනු මාලා ගොනා), කොළ අතුවරුග එළුම්, බිම ගොම පිරිමැදීම, මිප වට කර ගොජ වැළු බැඳීම, වහු මල් බැඳීම, මල බැඳීම, තුවනු සයුම්, පිරින් තුළ අදීම, කන්නා ප්‍රයක් අදීම, මුණ්ධාසනය බැඳීම, කඩු දැරුම, රුප්‍රාණවක වැළු දැරුම, විභාර බෝ මැධි මුල පේෂීම, දේවාල විභාර බිම, දුම්දීම, පහන පිදීම, තතු පිදීම, මල් එළුම්, පැහුරු පිදීම, සුවද සඳහා කස්තුරි පිදීම, කග දියර ඉසිම, සඳහා කිරිපන් ඉසිම, ඉස් සේදු පිරිසිදු විම, පිරිවට අදීම, දෙවියන්ට පොල් ගැසීම, මුකවාඩීම බැඳීම, මධුවක මැදීම, ගෙ මදු මිප බැඳීම, සිද්ධි යෝගයෙන් අරුණීම, කිලිකනු අත් ගැරුම, කටින පිරිව නොපිණීම, සතර කොන් සිවි වරන් දෙවියන්ට කිහි කිරීම, සංස්කා වහනයේ වඩාමට පිරින් දෙයිම, බ්‍රාහ්මණ ආභරණයෙන් සැරයීම ආදී නොයෙකුත් වාර්තු විධි ජ අතර වේ.

තෙල් පිවම් කිරීම

මෙම තෙල් වර්ග අතුරින් එවා සංස්කරණයේදී විශේෂිත මන්ත්‍රයකින් තීවම් කර ගතීමට නියමිතව ඇත්තේ තෙල් වර්ග 8 ක් පමණි. අනෙක් තෙල් වර්ග පොදුවේ නවදානා මන්ත්‍රය, රතන පිරින් හෝ වෙනත් දැහැනිකින් තීවම් කර ගතීමට නිරදේශීය. යක්ම දුව්ල තෙලයට රතන, ගිනි සහ ආචාර්යාවිය යන තුන් පිරිනම කිය යුතු බවට සඳහන්ය.“ සමහර විශේෂ තෙල් වර්ග සම්බන්ධයෙන් තෙල සිදිමේ විවිධ අවස්ථා වලදී මන්ත්‍ර දැහැන් භාවිත කිරීමට නියම කොට තිබේ. ගෙය පිරිසිදු කිරීම, ඔහුමද එකතු කිරීම, ඔහුමද ජේ කිරීම, බෙගෙන් කෙටිම, මිප බැඳීම, සරකු අඹිරීම, තෙලට දුම්ම ආදී අවස්ථා මට අතුලත්ය. එයෙම තෙල භාවිත කිරීමේ දී එබදු මන්ත්‍ර ණ්වම් කරන බව ද සඳහන්ය.“ මෙම තෙල් වර්ග සංස්කරණයේදී යොදා ගනු ලබන විශේෂ දැහැන් තිබේ. එවා අතර සරස්වති දැහැන්, විෂ්වා දැහැන්, කන්දකුමාර දැහැන්, දැසිමුණ්ඩ දැහැන්, රෝවර දැහැන්, ගෞපති දැහැන්, සුනියන් දැහැන්, වල්ලු දැහැන්, උමා දැහැන්, කාලු දැහැන්, බුන්ම දැහැන්, වන්ඩු දැහැන්, පුරුෂීමාල දැහැන්, ආලවක දැහැන් ප්‍රධානය

ඖ්‍යාපන යොදීම

තෙලට ඖ්‍යාපන වර්ග යොදීමේ ප්‍රධාන අවස්ථා කිහිපයකි. එයෙම මෙම තෙල්වලට යොදුනු ලබන ඖ්‍යාපන වර්ග කිහිපයක් ම වෙන් කොට දක්වය භැංකිය. අමු ශාකමය ඖ්‍යාපන වර්ග වන කොළ, දඟ, පොනු, මුල්, ගෙඩි, අඩ, අල වර්ග කොටා එවායේ යුතු ගෙවන් ඉසිම (කුකුරු, කොහොඟ, පුස්, තොර, කංසා, අත්තන, ඉගිනි, මි, දෙගි, දෙළඩීම්, සය්සදු, ගෙරමුසු, කරල්සැබේර්, එල කිලිද, එල දෙළඩීම්, ඡමලරු) විශ්ලේ ඖ්‍යාපන වර්ග තම්බා සකසනු ලබන කළාය

වියලු ඔජාම්පිය දුවන කොට්ඨාසකයේ කර ගනු ලබන වූර්ණය

පාර්වීව දුවන (මුතු, මැණික්, යනුමු, උසි, කාන්දම්, මුශුර කාන්දම්, රත්රන්, රී, කිරිගරුඩ්, රස්දිය, තඹ, පින්තල, වානේ, සක් අට, එළ පළිගු, කහ පළිගු)

විශේෂයෙන් කළුකය ඇක්රීමට නියම කර ඇති කිරී වර්ග, ආකුල් වර්ග සහ ඉස්ම වර්ග (එලුගොම ඉස්ම, කය පෙන් දිය, පිනිදිය, අමු කහ ඉස්ම, මි පැණි, වරා කිරී, කළුලුරු අල ඉස්ම, පින් බෝවිටියා ඉස්ම, සුලුමුනු ඉස්ම, දෙකි ආකුල්, ඉගුරු යුතු, සඳහන දිය, කඩ හිනැටි හාල්, දුටු සහුව ඉස්ම, දොඩිම්, පැගිරී, ගිගුරුපෙට ඉස්ම)

වෙනත දුව වර්ග (කඩ උක් පැණි, පිනිදිය, එළකිරී, රත් තැකීම් කිරී, පොල් කිරී, ගෙන් තැකීම් කිරී, තැකීම් කය පෙන් දිය, එළ මුතු, එළමෝරු, කාකිදිය, එළකිරී, මි මෝරු, පාතාල මද, පුහුල් ඉස්ම, කොමාරකා යුතු, ගොරකා, ආකුල්, දෙහි ආකුල්, දොඩිම් ආකුල්, සියඹලා ආකුල්, දෙමට පල යුතු, අන්තායි ආකුල්, කාමරංගා ආකුල්, ඉදිබඩ ඉස්ම, කිනුල්බඩ ඉස්ම, ගිරස්ස පණ ඉස්ම)

මැලියම්, දුම්මල, ඉටි, ලොකඩ, කොහුලුල

සත්වජ දුවන (ඉත්තා කරු, මොනර පිල්, දීම බිජු, ගේ කිරීම් බිජු, මි අං කඩු, කගලේන අං, කගලේන මාං, ගෝරේවන, කස්තරි, මිනාමිබර, අන්මද, අන් දත් කඩු, අමෙම්, උණ ගපුඡ මස්, බකමුතු මස්, මයින මස්, දිවි වසුර, කිහුල වසුරු, උරාරු වසුරු, වහුල වසුරු, මොනර වසුරු, සැවුල වසුරු, දුඩුවැල්බැඟේ, බඩර ඉටි, මි ඉටි, උරුලු සට්ටං, ගරසි හට්, නයි හට්, හික්මියෙන්)

විශේෂ මල් වර්ග, මල් රේඛු සහ යුගන්ධ දුවන (පිවිව, පෙනන, සපු, නා, දුනුකේ, තෙනන, මානෙල, රත්මල්, කොබෝලිල, රණවරා, සවිකෙන්දා)

තෙල් වර්ග (තල තෙල්, එඩිරු තෙල්, අඩ තෙල්, පොල් තෙල්, පරණ පොල් තෙල්, තැකීම් තෙල්, මි තෙල්, කොහොඳ තෙල්, එළගි තෙල්, දොඩි තෙල්, දුහුද තෙල්)

සුම තෙලකම පාහේ දුවන පලය සමග යොදා උරාරු කිරීම තොහොතු කාඩ් කිරීම අනුදත් තිබේ.* විශේෂයෙන්ම ඉස්ම වර්ග සහ කිරී වර්ග ගැනීමේ ඊවායේ ඔජාම්පිය ගුණය ආරක්ෂා කර ගැනීම පිනිම පලය මිශ්‍ර තොකොට ගත යුතු බව නියම කොට නිබේ. දියනුමුසුව ගැනීම යනු එයයි.* දුවන ගැනීමේදී සංඛ්‍යාවෙන මෙන්ම ප්‍රමාණයෙන් නිවැරදිව ගැනීම ඉතා වැදගත් නියමයක් විය.

විශේෂ දුවන : සමහර තෙල් වර්ග වලට යම් යම් දුවන ගැනීමට නියමිතව ඇති ප්‍රමාණ දක්වා ඇත්තේ බර ගේ පරිමාව අනුව තොට සංඛ්‍යාත්මකවය. ඉරුදුපන තෙලයට එළබිං තකුරු කොල සහක, කොටල මල් තුනක්, පිවිව මල් සහක සහ දෙමට මල් සහක නියම කොට ඇත.* අ විභාග විරපතු තෙලයට ඉගිනි ඇට නවයක් ගැනීමට නියමිතය.

තෙල කිදීම

තෙල සිද ගැනීමේදී ප්‍රධානතම කාර්යය නම් ගිනිදර දුම්මයි. ඒ සඳහා ගිනි කිරීම යන වැදන හාවත වන අතර කකාරා ගැනීම යන්න ද අන් කිසි තැනෙක යොදුනු පෙනේ. මෙම්ල වඩාත වැදුගේ කරුණ වන්න තෙලට යොදන තාප ප්‍රමාණය දක්වා ඇති ආකාරයයි. එය සාමාන්‍යයෙන මල ගින්න ලෙස දක්වා තිබේ. එස්ම මදුගින්න යන්න අර්ථ

දක්වෙන්නේ ශිතිදාලව තොඟම් මලක් සේ විහිදෙන ප්‍රමාණයයි. එය තවදුරටත් පැහැදිලි කෙරෙන විට නොඹුදිරිණා තොඟමක ප්‍රමාණය බව පෙනේ. දිව්‍යරාජ තොලව සිදිමේදී මෙය සපු මලක ප්‍රමාණය බව සඳහන්ය. සාමාන්‍යයෙන් මෙබදු තොල වර්ග සිදිමේදී හාවින කරනුයේ පැගිරි දර වුවද සමහර තොල වර්ග සඳහා විශේෂ දර වර්ග නිර්දේශ කර තිබේ.* මෙම දර වර්ග අතර පස පැගිරි දර, පරම්ථියා, කුරුදු, දෙහි, දොඩිම්, මිල්ල, කුඩාමිරස්, යකිනාරං, කහුරු ආදිය දක්නට අයන් මිල්ල සහ කුරුදු දර බහුලව යේදී තිබේ.

තොල පදම් ගැනීම

තොල පදම් ගැනීමේ අවස්ථාව ඉතා වයුගත් අවස්ථාවක බව ඒ හා බැඳුණු උපවාර විධි වෙතින් පෙනේ.* සමහර තොල වර්ගයක පදම් ගැනීමේ අවස්ථාවට නියමිත උපවාර ඉවු කළ යුතුය. සමහර තොලක නිසි පාකයට පැමිණ පදම් එළඹි විට එහි අත පෙවිමට හැකි බව විශ්වාස කෙරේ. එසේම සමහර තොල වර්ග නියම පදමට සිදෙන විට එහි සුවද මූල පුදේශය අවට පැනිරෙන බවත් ඉන් බිසට පත්වන අමුණුමන බලවේග එම පුදේශය අතහැර පළා යන බවත් සඳහන්ය.” සමහර තොල වර්ග සිදින විට නියමිත වන පිළිවෙත් පුරුමිත් පහනක් දැල්වා සිටි කළ තොල පදම් වන විට පහතෙන් දැල්ල තොල දෙකක් නැමෙන බව සඳහන්ය.* විශේෂයෙන් තොල පදම් ගැනීමේදී එහි පදම් තද්‍රා ගන්නා තුම එම තොල වැවෝර්ට්වල සඳහන් වන ආකාර කිහිපයකි. ඒවා සම පදම, වලාකුළ පදම, සුදු පාට පදම, දැඩ ගෙකි පදම, දිය මෙන්ටිය මලේ පදම, මුණු වැවෙන පදම, කළුකය දුව්වී සේ වන පදම, ඉටී පදම, මි පැහි පැහැයෙන් පදම, මි පැහි සුවද පදම, රත්වන පදම, නිල වර්ණ පදම, දියෙහි ඉගිරෙන පදම, සිනල පදම, දිම් අයේ මෙය බුබුජ නැතින පදම ආදි මෙය සඳහන් වේ.

තොල බැමේ

සාමාන්‍යයෙන් සම්මත දේශීය වර්ග තොල බාංු ලබන්නේ දිය පිටවය. මේ සෑම තොලක්ම බැමේ නිර්දේශ කරන්නේදී එම නියමිතයට අනුකූලවය.* එසේම තොල බැමේදී ඒ සඳහා උතුරු දියාවට මුහුණාලා එය සිදු කළ යුතුව ද නියමයකි.” සමහර විට මුළ තැබීමෙන් පසු යම් නියමිත කාලයක් ගත වූ පසු ද සම පදමට තොල බා පෙරා ගැනීමද අනුමත කොට තිබේ. සමහර තොල වර්ග බැමේ නියම කොට ඇත්තේ විශේෂිත දිනයන්දී ය. ප්‍රාජාත්ව තොලය බා ගැනීමට නියමිතව ඇත්තේ රුවී දිනකය. ඉරුදුපන තොලය බැමේ පෙර නොයෙකුත් උපවාර නියම කොට ඇති අතර කෙම්මුර දිනයකදී එය සිදු කළ යුතුය. ඒ සඳහා මිකුණු වහනසේ සත් නමක්ද අවශ්‍යය.

තොල අසුරා තැබීම

තොල බැමේන් පසුව සුරක්මිත මෙය අසුරා තැබීමට විවිධ භාජන වර්ග නියම කොට ඇති අතර එහිදී පොදුවේ මැටිබෙන් යොදා ගැනීම නොකරන බව පෙනේ. තොල බැමේන් පසු එකතරා කාලයක් එය සියිල් විම පිළිස හැලියෙම් තබන බව පෙනේ. එහිදී ඒ සඳහා විශේෂයෙන්ම විදුරී, රත්, රුදී, තඹ බදුන් නිර්දේශ කොට තිබේ. එසේම කිලිකුණු වලට හසු නොවන පරිදි ආරක්ෂා සහිතව තොල පවිතු ස්ථානයක තැබීම ද නියමයකි. සමහර තොල වර්ග තැබීමට නියම කොට ඇත්තේ දේවාල, විභාර ණුම් වැනි සිද්ධිස්ථානයක තුළය. එසේ තබා වරින් වර දුම් අශ්‍රේම් වැනි උපවාර කිරීම ද නියම කොට ඇත. සමහර තොල වර්ග වෙනත් විශේෂ දුවන සමග තැබීමට නියම කොට තිබේ. එසේම සමහර ඉතා බලගත තොල වර්ග සඳහා මල් බුමන් යහන් සකකා විශේෂ මත්තු දැහැන් පුරවා ජේ කිරීමටද නියමිතය..

පත්තියම් අඹේලීම

නොල පාවච්චි කළ යුතු කාලය මෙන්ම එම කාලය තැං කළ නොකළ යුතු කෑ නොකෑ යුතු දේ පත්තියම් අඹේලීම නම් ගැනේ. මෙබදු තෙල් වර්ග සම්බන්ධයෙන් එය විශේෂයෙන්ම මුළු ආක්‍රිත සහ පිළිග්‍රුඩු වැඩකීම අතනවශ්‍ය නියමයකි.“ උතු දිය ස්නානය කිරීම සමහර තොලකට නියමය.” එහෙත් සමහර තෙල් වර්ග වලදී විශේෂ මස් වර්ග කෙමට නියම කර තිබීම ද විශේෂයකි.“ බාරණා තොලය සඳහා සන් දින පත්තියම් වෙන වෙනම දූෂ වර්ග නියම කොට තිබේ. පත්තියම් සඳහා එළකිරී, සාරණා, කිකිරිදිය වැනි විශේෂ ද්‍රව්‍ය නියම කළ අවස්ථා ද තිබේ.”

සත්ත් බැලීම

සමහර තෙල් වර්ගවල බලය අත්හදා බැලීම සත්ත් බැලීම නම් වේ. මෙය එක්තරා අනුදමක පරේක්ෂණයකි. ඉයකාන්ත් තොලය ගුණා පණා බැලීමට අනුදත ඇත්තේ ඉරුදුපනයකි.“ රාජ්‍යතරුණී තොලයට වෙනස් කුමයකි.” රාජ්‍යතරුණී තොලය ද ඉරුදුපනයට භාවිත කරන බව සඳහාන්ය.“ මෙබදු තෙල් වර්ගවල බලය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා එවා පිටත නොමැත ප්‍රතිපත්තියක් ද අනුගමනය කර තිබේ.”

නිගමන

- දේශීය තොල සංස්කරණා විධිය සම්මත ආයුර්වේද තොළප්‍රස කළුපනාවෙන් වෙනස් වූ අනතන ලක්ෂණ සහිතය.
- රට අදාළ වනවහාරයන් සහ භාවිත විලාසයන්හි විවිධත්වයක් ඇත.
- එ සඳහා යොදා ගතු ලබන ගාකමය අමු ද්‍රව්‍යයන්හි එක්තරා සුවිශේෂී ද්‍රව්‍ය ගණයක් හෝ එබදු වර්ග කිරීමකට ලක් කළ භාකි ද්‍රව්‍ය සමුහයක් තිබේ.
- මෙම තොල සංස්කරණයන් හා බැඳුණු විශේෂ සංස්කරණ ලක්ෂණ සහිත පාර්ශ්වීක ගඩිඳ මාලුවක් තිබේ.

යෝජනා

- දනට අගාවයට යම්න පවත්නා මෙබදු දැනුම් එක්ස්ස කොට ලේඛනගත කිරීම
- එවා සම්බන්ධයෙන් කුසලතා සහිත වෙළුනවරුන් කැඳවා සාමූහික සංරක්ෂණ යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කිරීම
- එබදු දනුමති පුද්ගලයින් ගේ කුසලතා අයයිමේ වැඩසටහනක දියන් කිරීම
- මෙම දනුම ඉදිරියට ගෙන යාම සඳහා තිරසාර වැඩිහිටිවෙළත ක්‍රියාත්මක කිරීම
- මෙම දනුමවලට අදාළ පර්යේෂණ දියුණු කිරීම

මුලාශ්‍ර

- අංගමිරාජ තොලය/ විදුර්ග තොලය/දිවනාගනාදී තොලය/ දේවරාජ අංගම තොලය/ යක්ෂ ද්‍රව්‍ය තොලය/ වනදුකාන්ත් තොලය/ යක්ෂ ද්‍රව්‍ය තොලය/ මහා හොරාජ තොලය/ප්‍රාණීව තොලය/ දිවනාගනාදී තොලය/ නාරතන්ද විෂ්ණුරාජ තොලය/ විනරාජ තොලය/ මහා ඒවකානන්ද තොලය /

මහා සන්නිකුමාර තෙතුය

2. විදුරග තෙතුය/යක්ෂගූත තෙතුය/ දේවරාජ අංගම් තෙතුය/ විනරාජ තෙතුය/ ගොපල තෙතුය / මහා හෙණරාජ තෙතුය/ යක්ෂ දුව්ල තෙතුය/ රාජ තරංගනී තෙතුය /විදුරිල තෙතුය/ සිද්ධාරච් තෙතුය/ දේශීය නාරායන තෙතුය/ ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය/ හෙණරාජ තෙතුය
3. මහා හෙණරාජ තෙතුය/ දේවරාජ අංගම් තෙතුය/ අංගමිරාජ තෙතුය/ විනරාජ තෙතුය/ යක්ෂ දුව්ල තෙතුය / නාරනත්ද විෂ්ණුරාජ තෙතුය/ ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය/ ප්‍රාණ්ඩ්ව තෙතුය
4. යක්ෂගූත තෙතුය/ මහා හෙණරාජ තෙතුය/ නාරනත්ද විෂ්ණුරාජ තෙතුය/දේවරාජ අංගම් තෙතුය
5. ප්‍රාණ්ඩ්ව තෙතුය
6. ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය/ප්‍රාණ්ඩ්ව තෙතුය
7. ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය
8. ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය/ඉරුදුපන තෙතුය
9. රාජ තරංගනී තෙතුය / ඉරුදුපන තෙතුය
10. වන්ද්‍යකාන්ති තෙතුය / නාරනත්ද විෂ්ණු රාජ තෙතුය / යක්ෂගූත තෙතුය
11. විනරාජ තෙතුය / දිවනාංගනාදී තෙතුය
12. ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය/ නාරනත්ද විෂ්ණු රාජ තෙතුය / ශ්‍රියකාන්ති තෙතුය/ ඉරුදුපන තෙතුය/ ප්‍රාණ්ඩ්ව තෙතුය
13. රාජ තරංගනී තෙතුය
14. රාජ තරංගනී තෙතුය
15. යක්ෂ දුව්ල තෙතුය
16. ඉරුදුපන තෙතුය / රාජ තරංගනී තෙතුය
17. යක්ෂ දුව්ල තෙතුය/ ප්‍රාණ්ඩ්ව තෙතුය / ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය
18. ප්‍රාණ්ඩ්ව තෙතුය / අංගමිරාජ තෙතුය / මහා ඒවකානත්ද තෙතුය / යක්ෂ දුව්ල තෙතුය / විදුරිල තෙතුය
19. මහා හෙණරාජ තෙතුය / යක්ෂගූත තෙතුය / ප්‍රාණ්ඩ්ව තෙතුය / නාරනත්ද විෂ්ණු රාජ තෙතුය / ඉරුදුපන තෙතුය
20. මහා හෙණරාජ තෙතුය / දිවනාංගනාදී තෙතුය
21. ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය
22. ඉරුදුපන තෙතුය/ නාරනත්ද නම් විෂ්ණු රාජ තෙතුය / බුද්ධරාජ තෙතුය / දිවනාංගනාදී තෙතුය / මහා හෙණරාජ තෙතුය / යක්ෂගූත තෙතුය / මහා ඒවකානත්ද තෙතුය
23. යක්ෂ දුව්ල තෙතුය
24. බුද්ධරාජ තෙතුය
25. යක්ෂගූත තෙතුය / ප්‍රාණ්ඩ්ව තෙතුය / රාජතරංගනී තෙතුය / නාරනත්ද නම් විෂ්ණු රාජ තෙතුය
26. බුද්ධරාජ තෙතුය / මහා සන්නි කුමාර තෙතුය
27. බුද්ධරාජ තෙතුය
28. ඉරුදුපන තෙතුය
29. ශ්‍රී විභුති විරපුතු තෙතුය
30. මහා හෙණරාජ තෙතුය / සිද්ධාරච් තෙතුය / දිවනාංගනාදී තෙතුය / විර මානික්කන් තෙතුය

31. දේවරාජ අංගම් තෙතොය / වන්දුකාන්ති තෙතොය / ශ්‍රී විභූති විරපුතු තෙතොය / විදුරිලු තෙතොය
32. විදුරග තෙතොය
33. දේවරාජ අංගම් තෙතොය / නාරතන්ද නම් විෂ්ණුරාජ තෙතොය / රාජ තරංගනි තෙතොය/ යක්ෂගුත තෙතොය / විදුරිලු තෙතොය / දිවනාංගනාදී තෙතොය
34. මහා හෙණරාජ තෙතොය / ප්‍රාණ්ඩිව තෙතොය / මහා ඒවකානන්ද තෙතොය / ඉරුදුපන තෙතොය
35. මහා ඒවකානන්ද තෙතොය
36. රාජ තරංගනි තෙතොය / යක්ෂගුත තෙතොය / විදුරග තෙතොය
37. යක්ෂගුත තෙතොය / රාජ තරංගනි තෙතොය
38. මහා ඒවකානන්ද තෙතොය
39. විදුරග තෙතොය/ මහා ඒවකානන්ද තෙතොය/ ශ්‍රියකාන්ති තෙතොය / ගොපල තෙතොය / ශ්‍රී විභූති විරපුතු තෙතොය / දේවරාජ අංගම් තෙතොය / වන්දුකාන්ති තෙතොය / විදුරිලු තෙතොය/ දේවරාජ අංගම් තෙතොය
40. දේවකුමාර තෙතොය / දිවනාංගනාදී තෙතොය / මහා හෙණරාජ තෙතොය / යක්ෂගුත තෙතොය / බුද්ධ රාජ තෙතොය / රාජ තරංගනි තෙතොය
41. යක්ෂ දුවීම් තෙතොය / එර මානිස්කන් තෙතොය / මහා ඒවකානන්ද තෙතොය / දිවනාංගනාදී තෙතොය
42. නාරතන්ද නම් විෂ්ණුරාජ තෙතොය / වන්දුකාන්ති තෙතොය / දිවනාංගනාදී තෙතොය / මහා හෙණරාජ තෙතොය / ප්‍රාණ්ඩිව තෙතොය / යක්ෂලුවීම් තෙතොය / දේශීය නාරායන තෙතොය / මහා සන්තිකුමාර තෙතොය
43. ප්‍රාණ්ඩිව තෙතොය
44. ඉරුදුපන තෙතොය
45. සිද්ධාර්ථ තෙතොය
46. නාරතන්ද නම් විෂ්ණු රාජ තෙතොය
47. විදුරිලු තෙතොය / දිවනාංගන තෙතොය
48. මහා සන්තිකුමාර තෙතොය / මහා ඒවකා නන්ද තෙතොය
49. ශ්‍රියකාන්ති තෙතොය / ශ්‍රියකාන්ති තෙතොය / යක්ෂගුත තෙතොය / යක්ෂ දුවීම් තෙතොය/ ශ්‍රී විභූති විරපුතු තෙතොය
50. විදුරග තෙතොය / රාජ තරංගනි තෙතොය
51. මහා හෙණරාජ තෙතොය
52. විදුරග තෙතොය/ දේවකුමාර තෙතොය / දිවනාංගනාදී තෙතොය
53. ශ්‍රී විභූති විරපුතු තෙතොය
54. විරමානිස්කන් තෙතොය
55. වන්දුකාන්ති තෙතොය
56. ශ්‍රියකාන්ති තෙතොය
57. රාජ තරංගනි තෙතොය
58. රාජ තරංගනි තෙතොය
59. නාරාතන්ද විෂ්ණුරාජ තෙතොය

වෛද්‍ය බිහිස්ටර් එල්. පෙරේරා

ලේඛකාධිකාරී - ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාව

